

Socialdepartementet
s.remissvar@regeringskansliet.se

Yttrande över betänkandet För barn och unga i samhällsvård (SOU 2023:66)

Sundbybergs stad har beretts tillfälle att lämna synpunkter på det rubricerade betänkandet.

Sundbybergs stad ställer sig i huvudsak positiv till betänkandets förslag. Sundbybergs stad instämmer i förslaget huvuddelar men motsätter sig vissa delar, utöver detta lämnas ett antal allmänna synpunkter.

Synpunkt - Erfarenheter och synpunkter från barn och unga som utredningen mött (3.3.2)

Sundbybergs stad saknar generellt skrivningar kring fritidsaktiviteter i de förslag som ges i betänkandet. I betänkandet anges att en ny paragraf, 4 kap. 1 d § läggs till i socialtjänstlagen (SoL). I den förklarande text som finns till paragrafen ovan anges att stödet bör innefatta stöd till den enskilde till att själv ta del av fritidsaktiviteter. I och med att detta inte nämns i paragrafen så vill Sundbybergs stad belysa att detta medför en ökad risk att det inte kommer att beaktas i den vård som ges. Sundbybergs stad vill synliggöra att det är en återkommande brist att vikten av kultur- och fritidsaktiviteter lyfts i betänkandet men sedan saknas i författningsförslagen. Därmed är det önskvärt att ytterligare se över om fler formuleringar om fritidsaktiviteter kan lyftas in i författningsförslagen.

Synpunkt - Socialnämnden ska besluta om var barnet eller den unge ska vistas under vårdtiden (5.5.4)

Beträffande att socialnämnden noga ska förbereda barnet eller den unge vid beslut om förflyttning av vistelse under vårdtiden är Sundbybergs stads medskick att tidsaspekten inte alltid kan garanteras. Även om noga förberedelser är en nödvändig utgångspunkt så kan det i praktiken uppstå situationer då barnets vistelse behöver ändras omgående, exempelvis i de fall jourhem och familjehem avsäger sig uppdraget med omedelbar verkan. I dessa fall saknas det möjlighet att i god tid förbereda barnet för den flytt som kommer att ske.

Synpunkt - Socialnämndens ansvar för att noga följa vården tydliggörs (5.5.6)

Sundbybergs stad vill framföra att tätare kontakt vid placeringar innebär ett ökat resursbehov och därmed ökade kostnader. Vid kontakt med yngre barn är det inte möjligt att utnyttja digitaliseringen på samma sätt som med ungdomar. Kravet på kontakt varje månad kan innebära att de yngre barnen behöver träffa flera olika handläggare, då det resursmässigt inte är möjligt att säkerställa att samma handläggare genomför samtliga kontakter i familjehemmet.

Synpunkt - Krav på tillstånd för familjehem (6.6.9)

Sundbybergs stad vill belysa att olika kommuner sannolikt gör olika bedömningar av familjehemmens lämplighet vid utredning. Kunskap och erfarenhet varierar både inom och mellan kommuner. Det kan därmed uppstå risker med att en kommun utreder och ger tillstånd till ett familjehem som andra kommuner sedan ska matcha sina behov emot. Vid en utredning skapas relationer mellan familjehemmen och utredande familjehemssekreterare och det är under familjehemsutredningen som parterna på djupet lär känna varandra. Risken är att en matchningsutredning inte kan kompensera för detta. En nära relation och dialog med familjehemmen är en viktig komponent i samarbetet. Sundbybergs stad efterfrågar därför ett nationellt stöd vid matchningsutredningar.

Synpunkt - Krav på grundutbildning för att bli familjehem (6.6.13)

Sundbybergs stad vill framföra synpunkter kring detta förslag som medför att det finns en risk för att jourplaceringar kan förlängas. Att både utreda ett familjehem och att familjehemmet samtidigt ska få möjlighet att erbjudas och genomföra utbildning inom en för snäv tidsram kan bli utmanande, särskilt om ett familjehem hittas i slutet av jourplaceringstiden.

Synpunkt - Tydligare ansvarsfördelning mellan socialnämnden och privata verksamheter med konsulentstöd genom reglering av ersättningen (6.6.27)

Sundbybergs stad anser att det finns utmaningar med detta förslag som bedöms medföra en kraftigt ökad administration med ökade kostnader. Förslaget riskerar även att medföra en fördröjning i utbetalning till uppdragstagare, i synnerhet vid jourhemsplaceringar. Vissa jourhemsplaceringar varar bara i ett par dagar. Att kommunen då ska ansvara för att betala ut ersättningen direkt till jourhemmen och hantera dem som uppdragstagare i lönesystemet förväntas bidra till en ökad administration. Att det troligen även kommer att innebära att ansvarig nämnd och jourhemmen ska förhandla om ersättningsnivåer vid varje förfrågan förväntas medföra att placeringar kan fördröjas.

Motsätter sig - Vård med särskild noggrann tillsyn (8.9.2)

Sundbybergs stad motsätter sig bedömningen att regeringen bör överväga att ge Statens institutionsstyrelse (SiS) möjlighet att besluta om utskrivning eftersom detta riskerar att skapa en otydlighet i ansvarsfördelning. I förekommande fall, då de båda huvudmännen inte är överens om bedömningen, riskerar detta att drabba barnen. Sundbybergs stad gör bedömningen att eftersom kommunens ansvariga nämnd hanterar placeringar behöver instansen även ensamt ha mandatet att bedöma om barnet är redo för utskrivning.

Motsätter sig - SiS ska underrätta regionen om behov av hälsoundersökningar (9.6.2)

Sundbybergs stad motsätter sig betänkandets behovsbedömning vari SiS ges mandat att underrätta regionen om behov av hälsoundersökningar. Om SiS initierar en hälsoundersökning så innebär det att resultatet av undersökningen kommer att återkopplas till SiS. Detta medför att ansvarig nämnd riskerar att tappa information om barnets hälsa vilket är viktigt för nämndens helhetsbedömning.

Synpunkt - Hälso- och sjukvård på basnivå på plats i de särskilda ungdomshemmen (9.7.5)

Beträffande närvaron av hälso- och sjukvård i egenskap av läkare på plats i de särskilda ungdomshemmen vill Sundbybergs stad lämna synpunkten att tillgången till läkare med särskilda kunskaper lämpade för den verksamheten kan omformuleras från ett bör- till

ett ska-krav. SiS kräver i dagsläget att ungdomar ska vara avgiftade innan inskrivning vilket innebär att ungdomen behöver en läkarbedömning inom sjukvården. Sundbybergs stad behöver då ta hjälp av polisen för handräckning till sjukvården. Eftersom polisen inte stannar under besöket är risken stor att ungdomen avviker vilket försvårar genomförandet av vården. Under denna tid riskerar den unge att fara illa. Därav finns behov av tillgång till läkare på plats inom SiS så att vården kan verkställas direkt när ungdomen påträffas av polis.

Synpunkt - Om så kallad behandlingsfamilj (6.3.2)

Sundbybergs stad vill belysa att nyttan och kopplingen mellan förstärkt familjehem och TFCO (Treatment Foster Care Oregon) kan förtydligas ytterligare. TFCO som metod kan kommuner med fördel använda och utbildas i. I syfte att minska antalet unga som placeras på institution. Kommuners vidareutbildning i detta genom regeringens tilltänkta uppdrag till Statens institutionsstyrelse (SiS) är bra förutsatt att kommuner framgent tilldelas tillräckliga finansiella resurser för att utföra TFCO, i synnerhet eftersom denna form av förstärkt familjehemsplacering är en resurskrävande insats som grundas på social inlärningsteori och forskning om risk- och skydds faktorer för barn och ungas utveckling.

Ändrad ambitionsnivå samt nya obligatoriska uppgifter

Den ändrade ambitionsnivån för befintlig verksamhet samt införandet av obligatoriska uppgifter som betänkandet ger som förslag kommer innebära ökade kostnader. Staten behöver därför tillförsäkra Sundbybergs stad statlig ersättning för de nya åtaganden som följer av betänkandets förslag.

Å Sundbybergs stads vägnar

Peter Schilling (S)
kommunstyrelsens ordförande